

Eetstoornissen

EEN NIEUWE KIJK OP PREVALENTIECIJFERS EETSTOORNISSEN

Eetstoornissen komen vier keer vaker voor dan tot nu toe werd aangenomen op basis van schattingen door het Global Burden of Disease (GBD) Resource Centre. Dat stellen Santomauro en collega's in *The Lancet Psychiatry*. Het verschil ontstaat door niet alleen cijfers van anorexia nervosa en boulimia nervosa mee te nemen, maar ook andere vormen van eetstoornissen volgens de DSM-5.

De (sinds 1990) jaarlijkse Global Burden-publicatie is het resultaat van een ambitieus epidemiologisch project dat als doel heeft beleidsmakers, klinici en onderzoekers wereldwijd inzicht te geven in trends en uitdagingen die zich in de gezondheidszorg aandienen. Dit op basis van data uit ruim 200 landen. In de Global Burden-publicatie van 2019 werd gevonden dat 176,2 (95%-BI: 131,7-225,6) op de 100.000 mensen anorexia nervosa of boulimia nervosa hebben.

Santomauro e.a. screenen de dataset die geraadpleegd was voor de Global Burden-publicatie en daarbij twee systematische reviews en vier aanvullende studies waarin data van de eetbuistoornis en andere gespecificeerde voedings- en eetstoornissen waren opgenomen. Ze includeerden in totaal 54 afzonderlijke studies, waarvan 36 afkomstig uit hoge-inkomenslanden. Door prevalentiecijfers van de eetbuistoornis en de andere gespecificeerde voedings- of eetstoornis te voegen, kwamen zij op 541,1

(95%-BI: 360,3-762,9) per 100.000 gevallen *extra*. Dat brengt de totale prevalentie voor mensen met een eetstoornis op 717,3 (95%-BI: 500,1-972,1) per 100.000. Waar de auteurs van de Global Burden-publicatie het voorkomen van een eetstoornis in de algemene bevolking op minder dan 0,2% schatten, komen Santomauro e.a. op 0,7%. Omdat de prevalentiecijfers hoger kwamen te liggen, gold dat ook voor de berekening van de ziektelast in *disability-adjusted life years* (DALY's); het aantal jaren geleefd met de ziekte en de jaren verloren door vroegtijdige sterfte. Toevoegen van de eetbuistoornis en de andere gespecificeerde voedings- of eetstoornissen bracht het totaal aan DALY's door eetstoornissen in 2019 op 6,6 miljoen (95%-BI: 3, 8-10,6). Waar de prevalentie van anorexia nervosa piekt onder de leeftijd van 20 jaar, blijkt uit de analyse van Santomauro e.a. dat de prevalentiecijfers van de andere eetstoornissen pieken tussen de 20 en 40 jaar.

Juist omdat beleid mede wordt vormgegeven op basis van prevalentiecijfers in de toonaangevende Global Burden-publicatie, bepleiten Santomauro e.a. om de andere eetstoornissen in de toekomst ook mee te nemen. Voorts is opvallend dat de prevalentiecijfers per land uiteen lijken te lopen; daarom zijn meer nationale epidemiologische studies nodig.

In een begeleidend commentaar spreken Thomas en collega's van schrikbarendere nieuwe schattingen; deze maken volgens hen duidelijk dat de behoefte aan meer inzet op onderzoek, preventie en behandeling van deze psychiatrische categorie groot is. Ze vinden bovendien dat de auteurs van de Global Burden-publicatie nog een stap verder zouden moeten gaan door ook te proberen om zicht te krijgen op zeldzamere eetstoornissen, zoals pica en de vermijdende/restrictieve voedselinnamestoornis. Santomauro e.a. lieten deze in hun analyse buiten beschouwing omdat ze vooralsnog geen betrouwbare prevalentiecijfers voor deze groepen konden identificeren.

LITERATUUR

Santomauro D, Melen S, Mitchison D, Vos T, Whiteford H, Ferrari A. The hidden burden of eating disorders: an extension of estimates from the Global Burden of Disease Study 2019. *Lancet Psychiatry* 2021; 8: 320-8.

SCHERMTIJD RISICO OP EETBUISTOORNIS BIJ KINDEREN?

Meer schermtijd op 9-10-jarige leeftijd blijkt in een prospectief cohortonderzoek geassocieerd te zijn met een licht verhoogde kans op het ontstaan van eetbuistoornissymptomen een jaar later. Dat concluderen Nagata en collega's in *International Journal of Eating Disorders*.

De onderzoekers analyseerden vragenlijstgegevens die waren afgenomen tussen 2016 en 2019 in het kader van de *Adolescent Brain Cognitive Development Study*, een groot Amerikaans onderzoek naar hersenontwikkeling. Aan ruim 11.000 kinderen tussen de 9 en 11 jaar vroegen zij, middels de *ABCD Youth Screen Time Survey*, hoeveel uur zij per dag besteedden aan verschillende vormen van schermkijken, waaronder tv-kijken of een film bekijken, gamen en bezoek aan sociale media. Gemiddeld was dat 4 uur per dag (SD: 3,2), hoofdzakelijk besteed aan tv-kijken of

een film bekijken, gamen en streaming video's kijken, bijvoorbeeld op YouTube. De ouders beantwoordden bij aanvang en een jaar later vragen over het eetgedrag van hun kinderen op de *Kiddie Schedule for Affective Disorders and Schizophrenia*. De onderzoekers extrapoleerden de antwoorden van de ouders naar DSM-5-classificaties van een eetbuistoornis. Bij aanvang voldeed 0,7% aan die classificatie, na een jaar 1,1%. Na correctie voor een aantal sociodemografische kenmerken, waaronder het opleidingsniveau en het inkomen van de ouders, bleek elk extra uur schermtijd

geassocieerd met een hogere kans op een eetbuistoornis een jaar later (OR: 1,11; 95%-BI: 1,05-1,18). De sterkste associaties werden gezien voor tv-kijken, sms'en/chatten en bezoek aan sociale media.

Over een eventuele directe causaliteit zijn op basis van de huidige studieopzet geen uitspraken te doen. Hoewel het om relatief kleine effectgroottes gaat, raden de onderzoekers artsen toch aan de associaties in gedachten te houden wanneer het in de spreekkamer over excessief schermgebruik gaat.

LITERATUUR

Nagata J, Iyer P, Chu J, Baker F, Pettee Gabriel K, Garber A, e.a. Contemporary screen time modalities among children 9-10 years old and binge-eating disorder at one-year follow-up: a prospective cohort study. *Int J Eat Disord* 2021; 54: 887-92.-8.

KLACHTEN EETSTOORNIS DEELS VERERGERD TIJDENS LOCKDOWN

Italianen met een eetstoornis ervoeren in de eerste lockdown-periode (in 2020) een verergering van een aantal klachten. Dat concluderen Monteleone en collega's in *Journal of Affective Disorders* op basis van enquêteresultaten.

De online-enquête werd afgenomen onder ruim 300 Italianen met een vastgestelde eetstoornis (57% anorexia nervosa, 20% boulimia nervosa, 15% eetbuistoornis en 7% andere gespecificeerde eetstoornis), die daarvoor eerder behandeling in een klinische setting hadden ondergaan. Het merendeel, bijna 90%, werd nog ambulantly behandeld. Gevraagd werd naar klachten in

de weken voor de lockdown (februari), tijdens de lockdown (maart en april) en na de lockdown (mei).

Voor een deel van de klachten, waaronder zelfopgewekt braken en eetbuien en angst, werd een verergering van de klachten tijdens de lockdown gerapporteerd. Voor een ander deel, waaronder schaamte en gebruik laxeremiddelen, geen verergering.

De auteurs vonden voorts dat voor de stoornisspecifieke klachten na de lockdown de scores weer richting het eerdere niveau gingen. Dat gold echter niet voor de - eveneens uitgevraagde - psychische klachten die niet stoornisspecifiek zijn: de stress- en angstgerelateerde klachten. Deze bleven in de eerste weken na de lockdown nog in verhoogde mate aanwezig.

LITERATUUR

Monteleone A, Marciello F, Cascino G, Abbate-Daga G, Anselmetti S, Baiano M, e.a. The impact of COVID-19 lockdown and of the following 're-opening' period on specific and general psychopathology in people with eating disorders: the emergent role of internalizing symptoms. *J Affect Disord* 2021; 285: 77-83.

MEER LAST VAN EETSTOORNISSEN DOOR CORONA-MAATREGELEN

Mensen met anorexia nervosa hadden in een vroeg stadium van de pandemie meer last van zelfopgelegde eetrestricties. Mensen met boulimia nervosa of een eetbuistoornis hadden meer last van eetbuien. Dat schrijven Termorshuizen en collega's in *International Journal of Eating Disorders*.

De onderzoekers voerden een online-enquête uit die door ruim 500 Amerikanen en ruim 500 Nederlanders met een zelfgerapporteerde eetstoornis werd ingevuld. Zij waren benaderd via lopende studies en via sociale media. Ruim een derde van de deelnemers, zowel in Nederland als in de VS, zei

meer last te hebben van zelfopgelegde voedselrestrictie en van compensatiegedrag.

Zorgen over verergering van hun ziektebeeld hadden de deelnemers vooral doordat zij als gevolg van de maatregelen een gebrek aan structuur ervoeren, de omgeving waarin ze noodgedwon-

gen (meer) verbleven klachten uitlokte en doordat sociale steun afnam. Bemoedigend noemen de auteurs de bevinding dat de respondenten ook enkele positieve effecten van de maatregelen aangaven: meer verbinding met familieleden, meer tijd voor zelfzorg en de motivatie om van het ziektebeeld af te komen.

LITERATUUR

Termorshuizen J, Watson H, Thornton L, Borg S, Flatt R, MacDermod C, e.a. Early impact of COVID-19 on individuals with self-reported eating disorders: A survey of 1,000 individuals in the United States and the Netherlands. *Int J Eat Disord* 2020; 53: 1780-90.

COPING MET STRESS EN VERSTOORD EETGEDRAG IN COVID-19-TIJDPERK

Coping met stress is in het COVID-19-tijdperk negatief geassocieerd met het toegeven aan eetbuien. Dat stellen Simone en collega's in een publicatie in *International Journal of Eating Disorders*, waarin zij risicofactoren voor verstoord eetgedrag beschrijven.

De onderzoekers bestudeerden tussen 2010 en 2018 middels vragenlijsten verschillende aspecten van gedrag en eetpatronen bij een groep scholieren die in 2009-2010 op dezelfde middelbare school in Minneapolis hadden gezeten. Deze deelnemers werden tijdens

de COVID-19-uitbraak benaderd om een follow-upenquête in te vullen, de *COVID-19 Eating and Activity over Time*. De vragenlijst is ontworpen om risicofactoren voor gestoord eetgedrag in pandemietijd in kaart te brengen. Van de ruim 1500 mensen uit het oor-

spronkelijke cohort gaven 720 mensen (gemiddelde leeftijd inmiddels 24 jaar; SD: 2,0) gehoor aan de oproep de vragenlijst in te vullen. Per 1 punt hogere score op de eerdere afgenomen copinglijst (1-10), werd een 11% lagere kans op eetbuien gevonden.

LITERATUUR

Simone M, Emery R, Hazzard V, Eisenberg M, Larson N, Neumark-Sztainer D. Disordered eating in a population-based sample of young adults during the COVID-19 outbreak. *Int J Eat Disord* 2021; doi: 10.1002/eat.23505.